

HEYDƏR ƏLİYEV: ZAMAN, ŞƏXSİYYƏT VƏ ƏBƏDİYYƏT FAKTORU...

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 101 illiyi ərəfəsindəyik. Hər bir tarixi şəxsiyyətin xidmətləri mənsub olduğu xalqın yaddaşında əbədi qalır, qızıl səhifəyə çevrilir. Çünki elə insanlar var ki, onlar həm də başəri əhəmiyyətli işlərlə yaddaşlara həkk olurlar. Azərbaycan xalqının görkəmli oğlu Heydər Əliyev məhz həmin şəxsiyyətlərdəndir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bir fikrini yada salmaq: "Heydər Əliyevin təmsalında biz əyani şəkildə görürük ki, şəxsiyyətlərin tarixdəki rolu bəzi hallarda əvəzolunmazdır. Heydər Əliyev şəxsiyyəti, Heydər Əliyev düşüncəsi bu günkü Azərbaycanın uğurlu inkişafının təməlinə dayanan bir amildir".

Bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, xalqın və dövlətinin müstəqilliyi, inkişafı naminə böyük və əvəzədməz işlər görmüş, bunlara bağlı tarixi proseslərə təsir göstərmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyev hər zaman fəxr edəcəyimiz, qürur hissi ilə xatırlayacağımız tarixi yaradan şəxsiyyətdir. Bütün ömrünü dövlətimizin möhkəmlənməsinə, gələcək inkişafına sərf etmiş, əməlləri ilə xalqın sonsuz məhəbbətini qazanmış, bu günkü müstəqil, müasir, azad və firavan Azərbaycanın qurucusuna çevrilmiş Ulu Öndər Heydər Əliyev haqqında danışmaq hər bir azərbaycanlıda təbii qürur hissi doğurur. İndi dünyanın harasında olursa-olsun Heydər Əliyev deyildə Azərbaycan, Azərbaycan deyildə Heydər Əliyev göz önünə gəlir. Onun böyük qürurla söylədiyi: "Mən həmişə fəxr etmişəm və bu gün də fəxr edirəm ki, mən Azərbaycanlıyam!" sözləri bu böyük insanın öz xalqına öz torpağına nə qədər bağlı olduğunu bir daha təsdiq edir. Həzrəti Məhəmməd əleyhissalamın hadisələrinin birində buyrulur ki: "Həqiqət o deyil ki, onu yalnız sən təsdiq edərsən, həqiqət odur ki, onu sən düşünməyin də etiraf edir".

Heydər Əliyev şəxsiyyətinin böyüklüyünü yalnız Azərbaycan xalqı deyil, hətta onun uğurlarına sevinməyənlər belə etiraf edir, bu dahi şəxsiyyətin global liderliyini ehtiramla dilə gətirirlər. Ulu Öndər Heydər Əliyev böyüklüyü əzəmət və irdə ilə zamanı, növbəti idarə etmiş, qabaqlamış hətta irəli aparmışdır. Onun bir amalı var idi - qurduqçu müstəqilliyi dövləti beynəlxalq aləmdə tanımaq, lider ölkələrdən birinə çevirmək. Və bu amal gerçəklənir. Çünki Ümummilli Lider Heydər Əliyev yolu bu gün Onun əhəmiyyətli davamçısı, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir, yaşadılır. Çünki Heydər Əliyev ideyası əbədi və dönməzdir. Məhz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyi ilə bağlı 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi Dahi Liderimizin Azərbaycanın ən yeni tarixinin 35 ilə yaxın dövründə Azərbaycan xalqı, dövlətçiliyimiz, müstəqilliyimizin qorunması və möhkəmləndirilməsi uğrunda yorulmaz fəaliyyətinə və misilsiz xidmətlərinə verilən yüksək dəyərdir.

Heydər Əliyev hələ hakimiyyətinin birinci dövründə Azərbaycanın müstəqil gələcəyini düşünərək bir-birindən mühüm addımlar atmışdır. Bu fikir hər zaman öndə çəkilib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyyətinin birinci dövründə Azərbaycanı keçmiş İttifaqın ən geridə qalmış respublikasından qabaqçılıq əlçəyə çevirdiyi kimi, hakimiyyətinin ikinci mərhələsində də müstəqilliyimizin xilaskarı kimi adını tarixə qızıl hərflərlə yazdı. Azərbaycan Respublikasına rəhbərlik etdiyi 1969-1982 və 1993-2003-cü illər çoxəsrlik Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev epoxası dövrüdür. Birinci mərhələni əhatə edən 1969-1982-ci illərdə Azərbaycan keçmiş Sovetlər İttifaqında geridə qalmış bir respublikadan inkişaf etmiş ölkə səviyyəsinə yüksəldilmişdir. Sonradan Kremldə fəaliyyət göstərirdi illərdə - 1982-1987-ci illərdə Siyasi Büronun üzvü olmaqla SSRİ Nazirlər Soveti Sədri-nin birinci müavini vəzifəsinə yüksələndə də qəlbə daim xalqımızla birgə döyünmüşdür. O dövrdə ölkənin ən mühüm sahələrinə rəhbərlik məhz Ulu Öndərimizə etibar edilmişdir. Həmin dövrdə də Azərbaycanın inkişafını, əlaqələrinin möhkəmləndirilməsini, ərəzi bütövlüyünü təmin olunmasını, milli kadrların yetişdirilməsini daim diqqət mərkəzində saxlayırdı.

Ulu Öndər təkcə həmin dövrdə deyil, bütün həyatı boyu Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev epoxası dövrüdür. Birinci mərhələni əhatə edən 1969-1982-ci illərdə Azərbaycan keçmiş Sovetlər İttifaqında geridə qalmış bir respublikadan inkişaf etmiş ölkə səviyyəsinə yüksəldilmişdir. Sonradan Kremldə fəaliyyət göstərirdi illərdə - 1982-1987-ci illərdə Siyasi Büronun üzvü olmaqla SSRİ Nazirlər Soveti Sədri-nin birinci müavini vəzifəsinə yüksələndə də qəlbə daim xalqımızla birgə döyünmüşdür. O dövrdə ölkənin ən mühüm sahələrinə rəhbərlik məhz Ulu Öndərimizə etibar edilmişdir. Həmin dövrdə də Azərbaycanın inkişafını, əlaqələrinin möhkəmləndirilməsini, ərəzi bütövlüyünü təmin olunmasını, milli kadrların yetişdirilməsini daim diqqət mərkəzində saxlayırdı.

Ulu Öndər təkcə həmin dövrdə deyil, bütün həyatı boyu Azərbaycan

şəxsiyyətə sonsuz etimadının əsas səbəblərindəndir.

Məhz bu hadisədən sonra Azərbaycanda xalq hərəkatı milli azadlıq hərəkatına çevrildi. Əgər 1987-ci ildə Azərbaycan xalqı ərəzi bütövlüyü və Qarabağın qorunması uğrunda mübarizəyə qalxmışdısa, 1990-cı ilin yanvarından sonra gedən mübarizə artıq müstəqillik, azadlıq, suverenlik, istiqlal uğrunda mübarizə idi. Heydər Əliyevin məhz həmin çıxışı, çağırışı Azərbaycanın siyasi həyatında böyük dəyişiklik məqamı oldu və milli azadlıq, istiqlal uğrunda mübarizə başladı. Bu mübarizə 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpası ilə yekunlaşdı.

Ulu Öndər Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdırdı və sonradan müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycanın yaşadığı çətinliklər fonunda ha-

hayatının məqsədi Azərbaycandır, Azərbaycan xalqıdır, Azərbaycan Respublikasıdır, Azərbaycan vətəndaşıdır. Əgər mən buna nail ola bilsəm, ən xoşbəxt adam kimi həyatımı başa çatdıracağam. Buna da nail olmağa çalışıram və çalışacağam".

Bütün mənəli həyatını ölkəmizin tərəqqisinə, insanların rifahının yaxınlaşdırılmasına həsr edən Ümummilli Liderimizin ən böyük arzusu işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilməsi idi. O, bunun üçün var qüvvəsi ilə çalışırdı. Doğma ocaqlarından didərgin düşmüş qaçqın və məcburi köçkünlərin bütün problemlərini həll olunması üçün bütün imkanları səfərbər etmişdir. Və onun ən böyük xidmətlərindən biri də 1994-cü ildə atəşlə bağlı sənədin imzalanması olmuşdur. Qazanılan bütün nailiyyətlərin əsasında Ümummilli Lider tərəfindən müəyyən edilmiş

gündə 300-ə qədər yaşayış məntə-qəsi, 5 səhər, 4 qəsəbə, xeyli sayda strateji yüksəkliklər işğaldan azad edildikdən sonra diz çökən Ermənistan çıxılmaz vəziyyətdə qaldı. Ya tamamilə məhv olmalı idi, ya da Bəyanata imza atıb məğlubiyyətini etiraf etməli idi. Noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanat Azərbaycanın 30 ilə yaxın dövrdə gözlədiyi ən mühüm qələbəyə öz gücünü, mətinliyini, mübarizliyini nümayiş etdirdi. Prezident İlham Əliyev yalnız hər bəyandanda müzəffər sərkərdə deyil, diplomatik cəhətdə böyük strateq nümunəsi ortaya qoydu, informasiya müharibəsində Azərbaycanın haqq sözi oldu, cəsarətlə bütün təzyiqlərə sinə gərdi, öz xalqı ilə vəhdətdə olan lider kimi mübarizlik rəmzinə çevrildi. Prezident İlham Əliyev 20 ildə həyata keçirdiyi siyasətin nəticəsində Azərbaycanı 30 ilə yaxın davam edən münafişə qalib tərəfə çevirdi. Ərazi bütövlüyümüzü birmənalı olaraq təsdiq edildi. "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Azərbaycan yoxdur" - deyən Ulu Öndərin arzusunun reallaşdırılması: "Mən bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşımda baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şahidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadır! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!". Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin xalqə müraciətində səsləndirdiyi bu sözlər hər bir azərbaycanlıda böyük sevinc və qürur hisləri yaratdı. Bu böyük qələbə, eyni zamanda, Azərbaycan xalqını dünyaya qürurlu xalq kimi tanıtdı. "Dağlıq Qarabağ Azərbaycan torpağı, beynəlxalq səviyyədə tanınan ərəzimiz olmaqla yanaşı, ədalət məsələsidir, Azərbaycanın milli qürur məsələsidir", - deyən Prezidentimizə olan inamı, sevgini birə beş artırdı. "Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm".

Ulu Öndərin Prezidentimiz İlham Əliyev haqqında dediyi bu fikirlərin hər keçən gün öz təsdiqini tapdığını, hər bir azərbaycanlının Prezidenti olduğunun şahidi olub. Bu kimi əhəmiyyətli amillər isə həm də o deməkdir ki, müqəddəs, sarsılmaz və qüdrətli dövlətimiz etibarlı əllərdədir. Təməli hələ 1993-cü ildə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş xarici və daxili siyasət kursumuzun dəyişməz olduğu, bu siyasətin yalnız milli maraqlarımıza xidmət etməsi, Azərbaycan tarixinin yeni şəərəfli səhifəsi yazıldı. Ümummilli Liderin ən layiqli varisi İlham Əliyev ona görə güclü idi ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik etməsinə qəbul edilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir.

şəxsiyyətinin birinci dövrünü belə xarakterizə edərdi ki, o dövrlərdə yaranmış faktı davam etdirir. Son 20 ilə yaxın dövrün xronologiyasını nəzərdən keçirdikdə Azərbaycanın möhkəmlənməsinə əsaslı olmağa başlaması imkan verir. Biz müstəqilliyimizi tam bərpa etdikdən və qarşıda duran vəzifələrinə həyata keçirdikdən sonra ölkəmizin bu işdə potensialını bəhrələrinə Azərbaycanın hər bir vətəndaşı gərəcək və bunun sayəsində sən, firavan yaşayacaqlar. Prezident İlham Əliyev həmin dövrü belə xarakterizə edir: "1991-1993-cü illərdə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir."

şəxsiyyətinin birinci dövrünü belə xarakterizə edərdi ki, o dövrlərdə yaranmış faktı davam etdirir. Son 20 ilə yaxın dövrün xronologiyasını nəzərdən keçirdikdə Azərbaycanın möhkəmlənməsinə əsaslı olmağa başlaması imkan verir. Biz müstəqilliyimizi tam bərpa etdikdən və qarşıda duran vəzifələrinə həyata keçirdikdən sonra ölkəmizin bu işdə potensialını bəhrələrinə Azərbaycanın hər bir vətəndaşı gərəcək və bunun sayəsində sən, firavan yaşayacaqlar. Prezident İlham Əliyev həmin dövrü belə xarakterizə edir: "1991-1993-cü illərdə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir."

şəxsiyyətinin birinci dövrünü belə xarakterizə edərdi ki, o dövrlərdə yaranmış faktı davam etdirir. Son 20 ilə yaxın dövrün xronologiyasını nəzərdən keçirdikdə Azərbaycanın möhkəmlənməsinə əsaslı olmağa başlaması imkan verir. Biz müstəqilliyimizi tam bərpa etdikdən və qarşıda duran vəzifələrinə həyata keçirdikdən sonra ölkəmizin bu işdə potensialını bəhrələrinə Azərbaycanın hər bir vətəndaşı gərəcək və bunun sayəsində sən, firavan yaşayacaqlar. Prezident İlham Əliyev həmin dövrü belə xarakterizə edir: "1991-1993-cü illərdə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir."

şəxsiyyətinin birinci dövrünü belə xarakterizə edərdi ki, o dövrlərdə yaranmış faktı davam etdirir. Son 20 ilə yaxın dövrün xronologiyasını nəzərdən keçirdikdə Azərbaycanın möhkəmlənməsinə əsaslı olmağa başlaması imkan verir. Biz müstəqilliyimizi tam bərpa etdikdən və qarşıda duran vəzifələrinə həyata keçirdikdən sonra ölkəmizin bu işdə potensialını bəhrələrinə Azərbaycanın hər bir vətəndaşı gərəcək və bunun sayəsində sən, firavan yaşayacaqlar. Prezident İlham Əliyev həmin dövrü belə xarakterizə edir: "1991-1993-cü illərdə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sənədləndirilmişdir."

Zorifa Quliyeva, YAP Veteranlar Şurasının üzvü, "Modern ailə və inkişaf" İctimai Birliyinin sədri